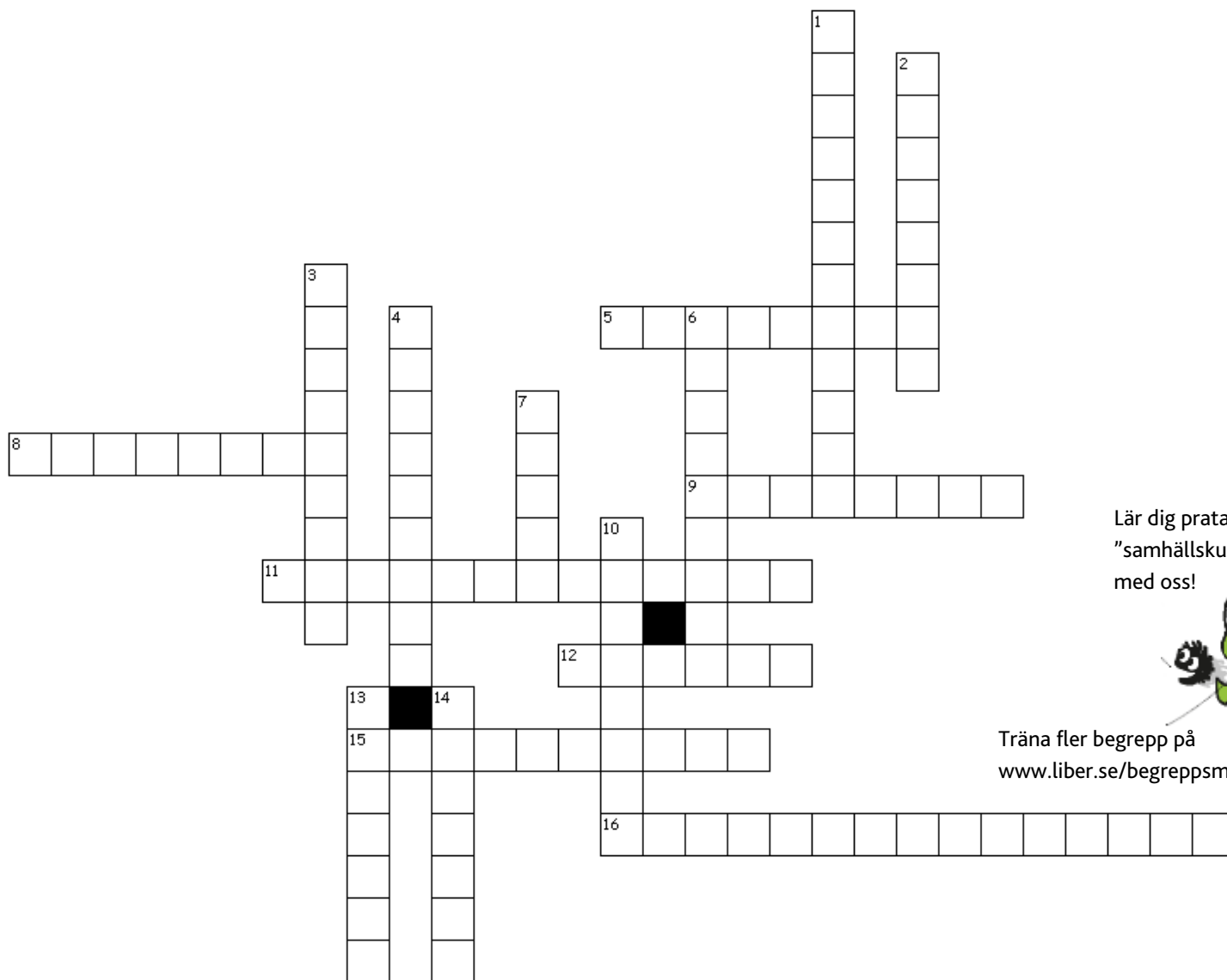

Extramaterial till Upptäck Samhälle

Det här extramaterialet innehåller korsord som tränar samhällsvetenskapliga begrepp. Materialet består av ett korsord med begrepp kopplade till varje kapitel grundboken **Upptäck Samhälle**.

Begreppskorsord – Politik

Lär dig prata
"samhällskunskap"
med oss!

Träna fler begrepp på
www.liber.se/begreppsmaskin

Lodrätt

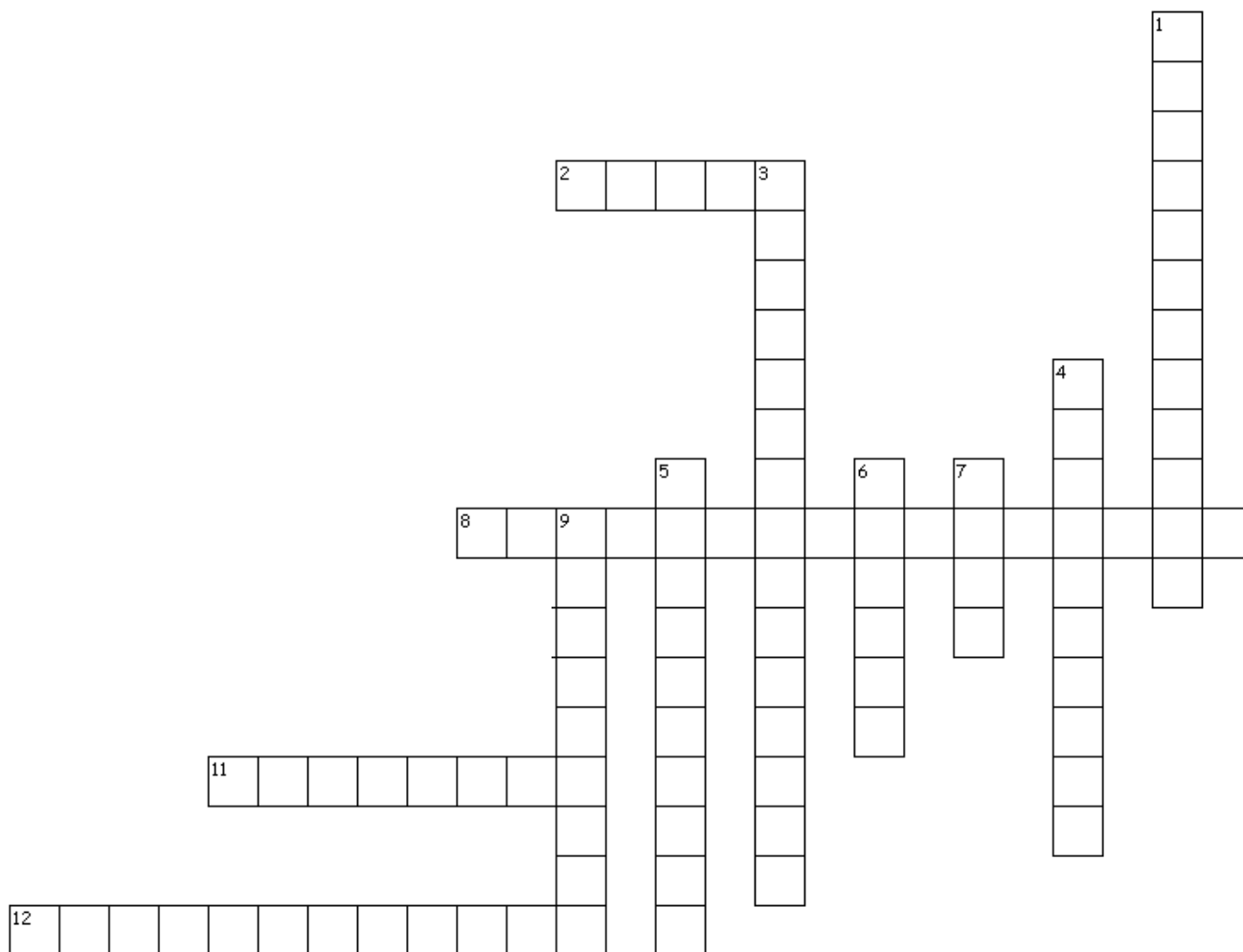
1. En person som företräder en grupps åsikter och bevakar gruppens intressen.
2. Det politiska parti eller partier som efter valet får i uppdrag att styra landet.
3. Betyder folkstyre. Folket väljer sina makthavare.
4. De flesta i en grupp.
6. Ett mindre antal eller en mindre andel av till exempel en större grupp.
7. En större grupp människor som vill förändra något i samhället och deltar i politiska val.
10. Ett sätt att styra ett land som innebär att en person eller liten grupp människor har all makt.
13. Land där en kung eller drottning ärver arbetet som statschef.
14. Åsikter som en person eller grupp har i en fråga.

Vågrätt

5. Det mindre område i samhället som har visst självstyre i frågor som rör närområdet, till exempel skola och äldreomsorg.
8. Land där man väljer sin statschef genom röstning.
9. I Sverige får alla medborgare över 18 år vara med att välja vem som ska styra vårt land.
11. Chef för regeringen i Sverige.
12. Samlingsnamn för olika myndigheter som styr i Sverige.
15. De partier som inte sitter i regeringen men har platser i riksdagen.
16. De partier som i riksdagsvalet fick över 4 % av rösterna och får utse ledamöter till riksdagen.

Begreppskorsord - Lag och rätt 1

Träna fler begrepp på
www.liber.se/begreppsmaskin

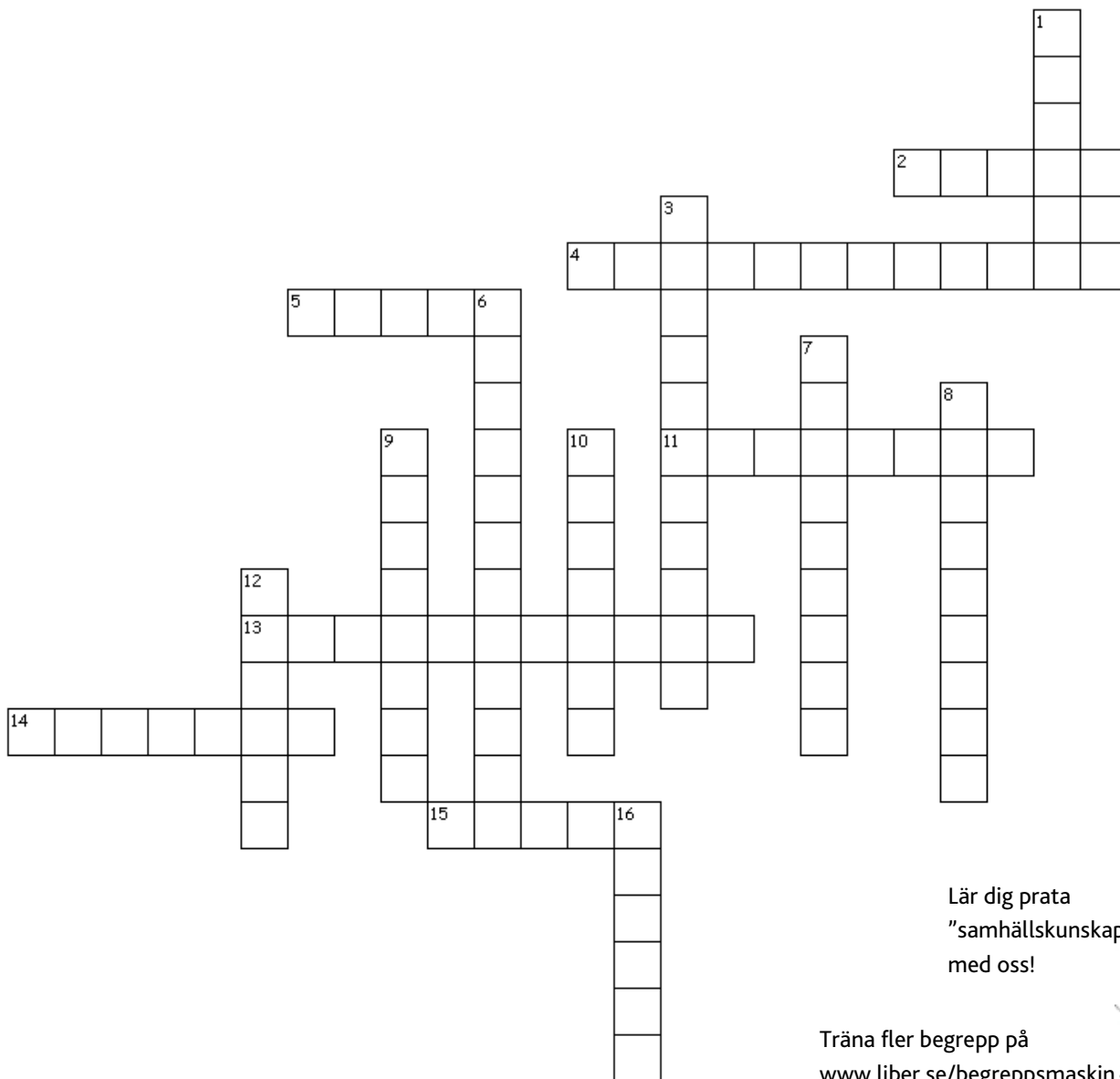
Lodrätt

1. Varje människas rätt att fritt få uttrycka sina åsikter.
3. Rätten att tro på vilken gud man vill eller ingen alls, utan att bli förföljd för detta.
4. Plan som innehåller det som Sveriges riksdag bestämt om innehållet i skolans undervisning.
5. Motsatsen till rättigheter. Vad en person måste göra.
6. Beskriver vad som är tillåtet och förbjudet på till exempel en fotbollsplan eller i skolan. Är ofta nedskrivna.
7. Tankar om vad som är rätt och fel.
9. Vad en person får göra

Vågrätt

2. Alla finns med i Sveriges lagbok. Den som bryter mot dessa gör något brottsligt och kan dömas till straff.
8. FN:s särskilda regler om barns rättigheter, som nästan alla länders regeringar har lovat att följa.
11. En lag som är viktigare än andra lagar och därför görs svårare att ändra. Den kan till exempel handla om hur riket styrs.
12. Alla som vistas i Sverige ska ha tillgång till vår natur.

Begreppskorsord – Lag och rätt 2

Lär dig prata
"samhällskunskap"
med oss!

Träna fler begrepp på
www.liber.se/begreppsmaskin

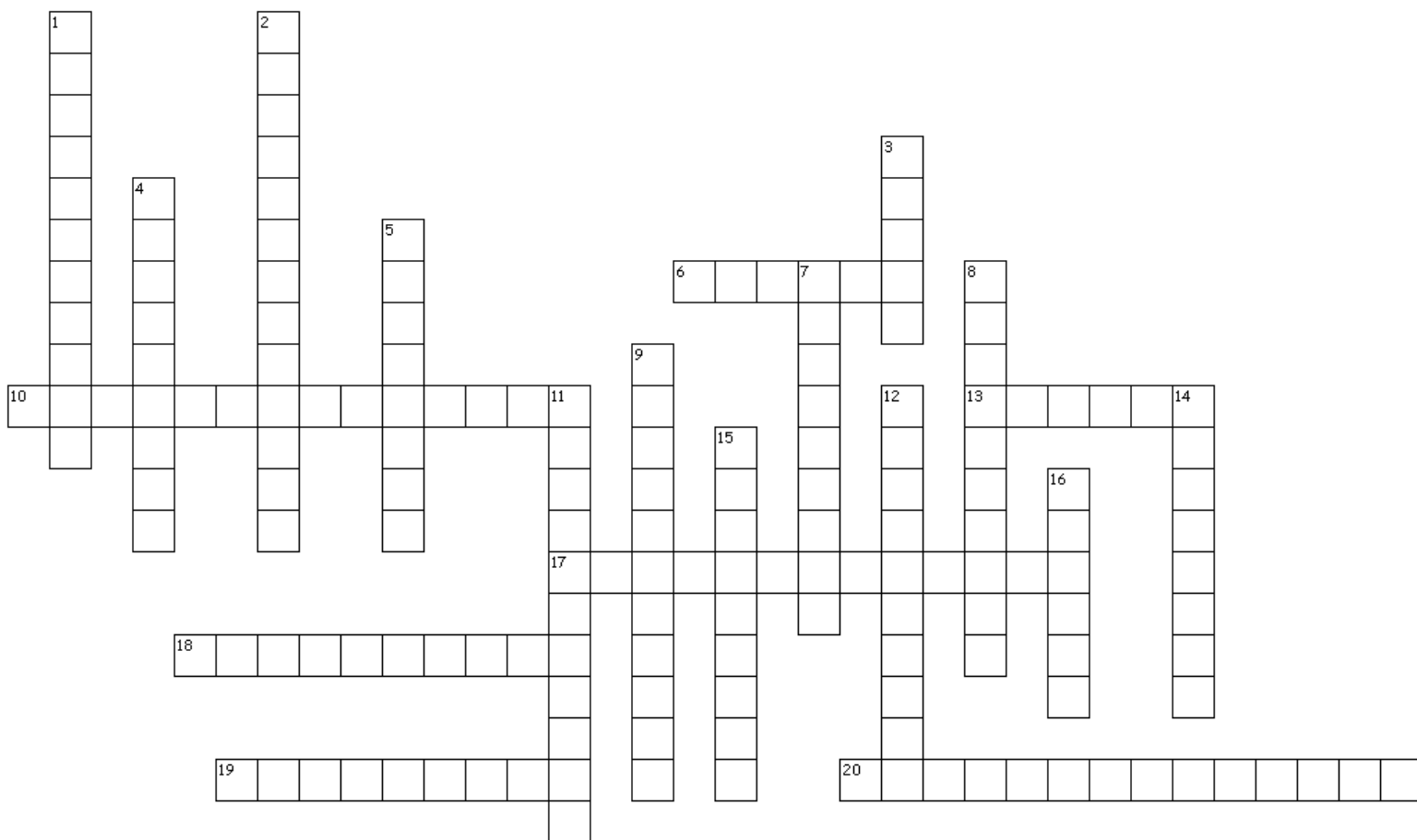
Lodrätt

1. Ett brott. När en person säljer en vara som är stulen.
3. Person som råkar ut för ett brott.
6. Ett brott. När en person förstör något som tillhör någon annan.
7. När en domstol samlas och avgör om en person är skyldig eller oskyldig till ett brott.
8. Ett annat ord för en brottsling. Kallas den som begår många brott.
9. Ska bevisa att en person är skyldig till det brott hen är anklagad för.
10. Här samlas åklagare, försvarsadvokat, domare, nämndemän för att besluta om brott.
12. Den påföljd som domstolen utdömer när någon brutit mot en lag. Kan vara böter eller fängelse.
16. Är den som leder rättegången och avgör om den anklagade ska frias eller fällas för brottet.

Vågrätt

2. Summan i kronor en person måste betala som straff för att ha brutit mot en lag.
4. När en person är gammal nog att straffas för ett brott. 15 år idag i Sverige.
5. Yrke som har ansvar att se till att vi följer samhällets lagar. Och ingripa om de märker att ett brott begås.
11. Ett brott. När en person stjälar något som inte har så stort värde.
13. Den första domstol man kommer till i det svenska rättssystemet.
14. Den som försvarar den misstänkte vid en rättegång.
15. Att ljuga i en domstol. Är ett brott enligt Sveriges lagbok.

Begreppskorsord – Medier

Lär dig prata
"samhällskunskap"
med oss!

Träna fler begrepp på
www.liber.se/begreppsmaskin

Lodrätt

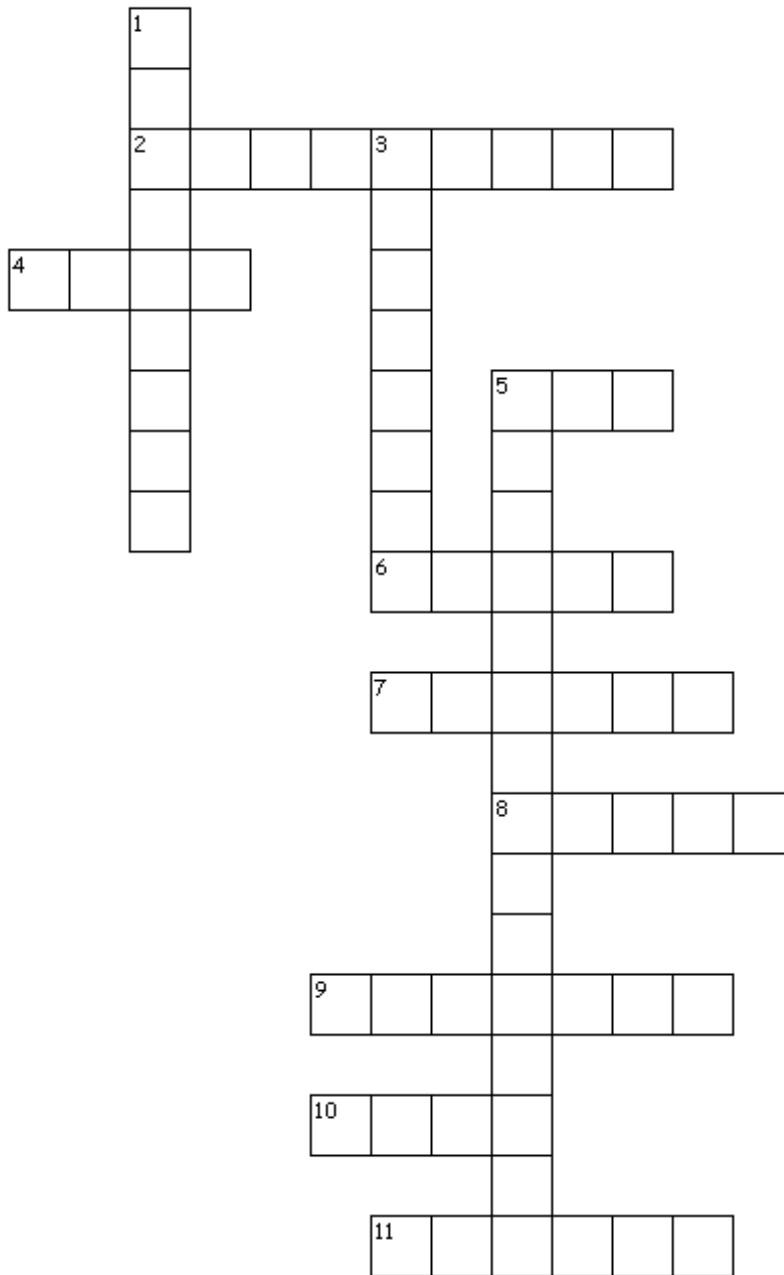
1. För att använda en text eller en bild som någon annan gjort måste du fråga om tillåtelse först.
2. Medier där vi kommunicerar direkt med varandra genom text, bild eller ljud på internet. Exempelvis face book
3. Den text, bild, hemsida eller person som du hämtar din information från.
4. När ett företag betalar för att få visa upp sitt företagsnamn i en film, idrottstävling eller TV-serie.
5. Ett nätverk av miljarder sammankopplade datorer som delar information med varandra.
7. Är information du läser som du kan lita på att den är sann.
8. Person som arbetar med information i medier, till exempel på en tidning.
9. Finns överallt omkring dig, i böcker, tidningar på tv och på internet.
11. Att få skriva och publicera en text utan att den först kontrolleras av staten.
12. En slags reklam som vill påverka vad du tycker i en fråga.
14. Den grupp av mottagare som avsändaren vill informera och påverka.
15. Det som ett företag eller en vara är känd för.
16. När staten vill kontrollera och kanske ändra information i medier innan den publiceras.

Vågrätt

6. Ett brott. Det är förbjudet att sprida allvarliga osanningar om andra människor i media.
10. Alla har rätt att uttrycka sina tankar, åsikter och känslor i tal, skrift eller bild.
13. Något som kommer från företag som vill påverka oss att köpa deras produkter eller tjänster.
17. Ett finare ord för prat. Information som överförs mellan människor på olika sätt.
18. Kanaler som sprider information till många människor, till exempel radio, tidningar och internet.
19. Någon som skickar information till en mottagare.
20. Aktiviteter som företag gör att sälja sina varor eller tjänster.

Begreppskorsord – Ekonomi

Lär dig prata
"samhällskunskap"
med oss!

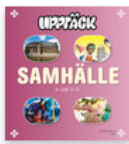
Träna fler begrepp på
www.liber.se/begreppsmaskin

Lodrätt

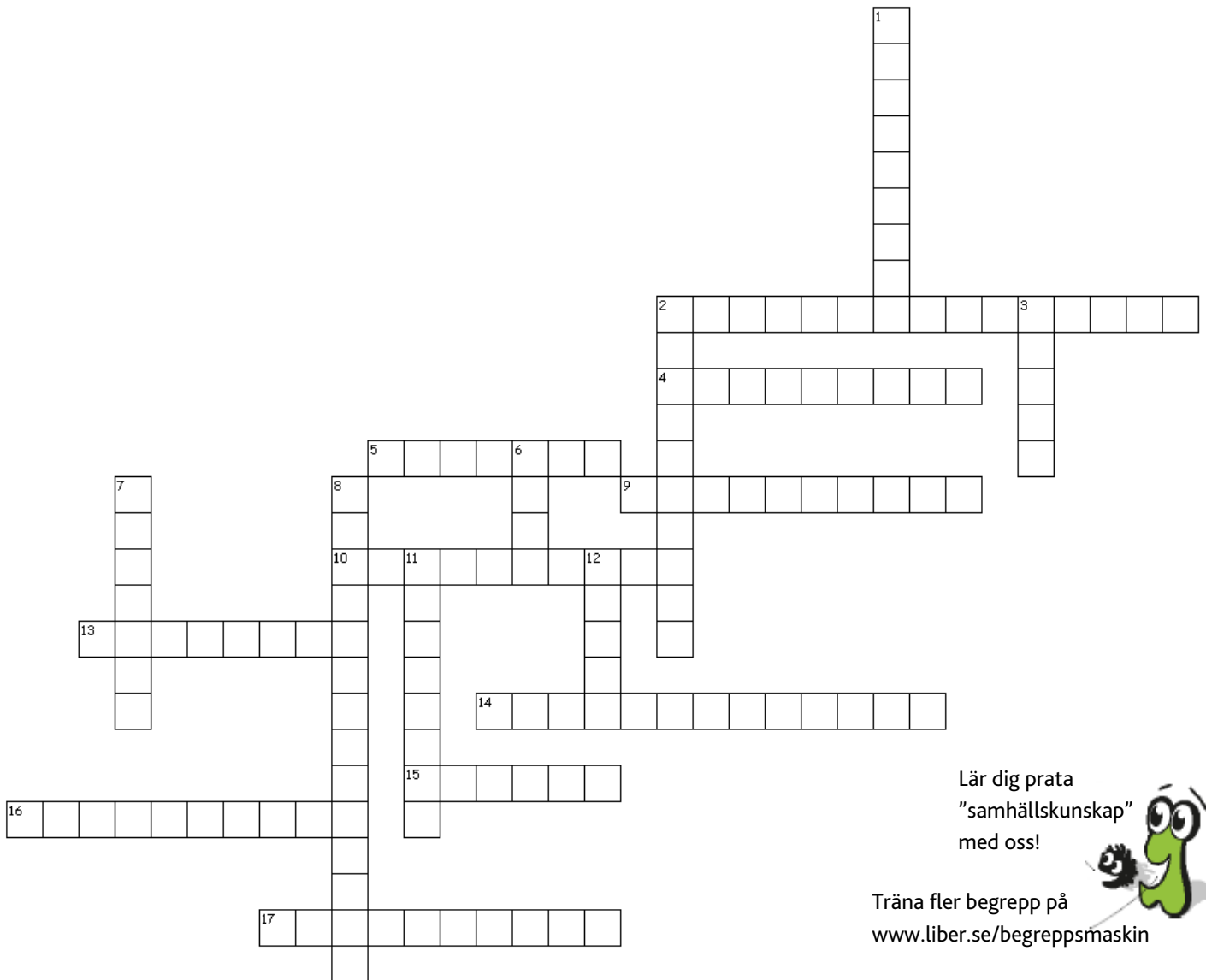
1. De pengar som kommer in till familjen eller företaget.
3. Allt det som en familj betalar för, till exempel boende och mat.
5. Kan mätas i hur hög inkomst en familj har, och hur möjligheterna är till bra utbildning och sjukvård.

Vågrätt

2. Att köpa något.
4. Skatt vi betalar när vi handlar varor och tjänster.
5. Behövs när familjens sparade pengar inte räcker till. Exempelvis om man ska köpa ett hus.
6. Banker tjänar pengar på att låna ut pengar. Varje månad måste den som har lån betala en summa till banken.
7. Pengar man får från staten till exempel om man har barn.
8. Pengar som alla som arbetar betalar till stat och kommun.
9. Ordet betyder hushålla och det handlar om att använda de resurser du har klokt.
10. Om man inte har råd eller inte vill köpa en sak kan man få använda den ändå mot att man betalar en avgift istället.
11. När man räknar ut vilka utgifter och inkomster man kommer att ha under ett år eller en månad.

Begreppskorsord – Individer och grupper

Lär dig prata
"samhällskunskap"
med oss!

Träna fler begrepp på
www.liber.se/begreppsmaskin

Lodrätt

1. När något är lika oavsett kön, till exempel när föräldraledigheten delas lika mellan både mamman och pappan.
2. En person som har fulla rättigheter och skyldigheter i det land man bor i.
3. Två personer som vill leva sitt liv tillsammans och har ingått äktenskap.
6. En oskriven regel som handlar om hur vi förväntas bete oss mot varandra.
7. När en person blir retad, hånad, hotad, utfrusen eller slagen. Inte bara en gång utan flera gånger.
8. Att behandla vissa människor sämre än andra därför att de är annorlunda på något sätt.
11. De personer som bor inom ett lands gränser.
12. Två personer som vill leva sitt liv tillsammans men inte ingå äktenskap.

Vågrätt

2. En grupp människor i ett land som har ett annat ursprung, språk eller religion än den största delen av befolkningen.
4. Betyder folkstyre. Folket väljer sina makthavare.
5. Alla föräldrar har en skyldighet att ta hand om sina barn till dess barnet fyller 18 år.
9. När man blir påverkad av andra att göra något man egentligen inte vill göra.
10. När två personer som ingått äktenskap inte längre vill vara gifta.
13. Land där en eller några få personer har all makt.
14. Ett sätt att visa vad man tycker i en fråga. En grupp människor samlas, visar upp plakat och håller tal.
15. Beskriver vad som är tillåtet och förbjudet på till exempel en fotbollsplan eller i skolan. Är ofta nedskrivna.
16. De som bestämmer i samhället, ofta våra politiker.
17. Exempel på det här är normer som säger att män ska vara starka och aktiva och kvinnor svaga och känslösa.

Facit - Politik

Lodrätt

1. Representant
2. Regering
3. Demokrati
4. Majoritet
6. Minoritet
7. Parti
10. Diktatur
13. Monarki
14. Opinion

Vågrätt

5. Kommunen
8. Republik
9. Rösträtt
11. Statsminister
12. Staten
15. Opposition
16. Riksdagspartier

Facit – Lag och rätt 1

Lodrätt

1. Åsiktsfrihet
3. Religionsfrihet
4. Läroplanen
5. Skyldighet
6. Regler
7. Etik
9. Rättighet

Vågrätt

2. Lagar
8. Barnkonventionen
11. Grundlag
12. Allemansrätt

Facit – Lag och rätt 2

Lodrätt

1. Häleri
3. Brottsoffer
6. Skadegörelse
7. Rättegång
8. Kriminell
9. Åklagare
10. Domstol
12. Straff
16. Domare

Vågrätt

2. Böter
4. Straffmyndig
5. Polis
11. Snatteri
13. Tingsrätten
14. Advokat
15. Mened

Facit – Medier

Lodrätt

1. Upphovsrätt
2. Socialamedier
3. Källa
4. Sponsring
5. Internet
7. Trovärdig
8. Journalist
9. Information
11. Tryckfrihet
12. Propaganda
14. Målgrupp
15. Varumärke
16. Censur

Vågrätt

6. Förtal
10. Yttrandefrihet
13. Reklam
17. Kommunikation
18. Massmedier
19. Avsändare
20. Marknadsföring

Facit – Ekonomi

Lodrätt

1. Inkomster
3. Utgifter
5. Levnadsstandard

Vågrätt

2. Konsumera
4. Moms
5. Lån
6. Ränta
7. Bidrag
8. Skatt
9. Ekonomi
10. Hyra
11. Budget

Facit – Individ och grupper

Lodrätt

1. Jämlikhet
2. Medborgare
3. Gifta
6. Norm
7. Mobbing
8. Diskriminering
11. Invånare
12. Sambo

Vågrätt

2. Minoritetsgrupp
4. Demokrati
5. Vårdnad
9. Gruppträck
10. Skiljsmessa
13. Diktatur
14. Demonstration
15. Regler
16. Makthavare
17. Könroller